

Coşkun ONGUN

**Yargı Kararları Işığında
MEDYA HUKUKU**

İstanbul 2010

Legal Kitapevi
Hukuk Kitapları Serisi:

**Yargı Kararları Işığında
MEDYA HUKUKU**

Coşkun ONGUN

Birinci Baskı: Kasım 2010

ISBN:

Yayıncı: Legal Kitapevi San. ve Tic. Ltd. Şti.
Genel Yayın Yönetmeni: Lütfü Başöz
Mizanpaj: Seçil Bakkalcıoğlu Sağel
Basım ve Cilt: Kitap Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. No: 123, Kat:1
Basıldığı Yer: Topkapı/İstanbul
Yönetim Yeri: Caferağa Mah. Mühürdar Cad. No: 65
Kadıköy – İstanbul
Yayın Türü: Hukuk Kitabı

Copyright © 2010

Bu kitabın tüm yayın hakları LEGAL KİTAPEVİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ. 'ne aittir. Kitapevinin izni alınmadan eğitim ve tanıtım amaçlı kısmi alıntılar hariç olmak üzere hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

LEGAL KİTAPEVİ SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Caferağa Mah. Mühürdar Cad. No: 65 Kadıköy – İstanbul

Tel: 0 216 346 55 18 – 449 04 86 Faks: 0 216 346 49 18

İnternet adresi: www.legalkitap.com.tr

E-posta: kitap@legalkitap.com.tr

Babama, Turan Hocama, Celâl Üstadıma...

SUNU

Yazılı ve görsel basın yani “medya”, geçmişten günümüze dördüncü kuvvet olarak tanımlanır. Halkın bilgi alması ve bilinç oluşturması büyük ölçüde medya sayesinde. Bu bilincin oluşturulmasında ortaya çıkabilecek olumlu veya olumsuz süreç ve olgularda medyanın sorumluluğu öne çıkar. Bir haberin veriliş biçimi, ilgili haberin önüne geçebilmektedir. Kullanılan başlıklar, seçilen sözcükler, atılan manşetler ya da yayına eşlik eden resim ve görüntüler kamuoyunu derinden etkileyebilir, dahası yönlendirici olabilir.

Basın özgürlüğü çerçevesinde kullanılan hakkın ve yerine getirilen görevin sınırları Yasa ile açıkça çizilmiş, öğreti ve uygulama da bu çizilen soyut sınırlamaları somutlaştırmıştır.

Bu çalışma, medyanın hukuksal yönünü belirlemek için hazırlandı. Yargı kararları eşliğinde derin yorum ve tartışmalara girilmeden mevzuat ve içtihatlar aynen alıntılanarak “medya hukuku”nun çerçevesi ya-lın biçimde ele alınmaya çalışıldı.

Gazete ve TV’lerin yanı sıra İnternet ortamındaki yayınlar da hukuki boyutuyla irdelendi.

Basın özgürlüğünün sınırları kişilik haklarının başladığı yerde sonlanıyor. Kişilik hakları sınırının nerede başladığı, özgürlüğün sınırlarının nerede sonlandığı yer verdiğimiz yargı kararlarıyla belirgin hale geliyor.

Özetle bu çalışmada asıl olarak konuyla ilgili Yargı Kararları derlenmiş oldu.

Kitabın kısa sürede basılmasını sağlayan Legal Yayınevi, Yönetici ve çalışanlarına içten teşekkür dilekleriyle...

Coşkun ONGUN
econgund@gmail.com

İÇİNDEKİLER

SUNU	5
KISALTMALAR.....	13

BİRİNCİ BÖLÜM MEDYA, ÖZGÜRLÜĞÜ ve SORUMLULUĞU

1. BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNE GİRİŞ.....	15
a. Genel olarak	15
b. Anayasal Güvence.....	16
c. AİHS ve AİHM'e Göre	18
d. Konseye Göre Basının İşlevi.....	21
2. BASININ SORUMLULUĞU.....	24
a. Sorumluluk Ölçütleri.....	24
b. Yayında Olması Gereken Hukuka Uygunluk Koşulları.....	25
3. YAYINLARDA HUKUKİ SORUMLULUK.....	27
a. Basılı Eserlerde.....	27
i. Süreli Yayınlar	27
ii. Süresiz Yayınlar	28
iii. Şirketler ve Devirler	28
b. Özel Radyo ve televizyon Yayınlarında.....	29
c. İnternet Yoluyla İşlenen Fiillerdeki Hukuki Sorumluluk.....	30
4. DAVA SÜRELERİ VE ZAMANAŞIMI.....	31
5. ZORUNLU BİLGİLER	34
6. GÖREVLİ VE YETKİLİ MAHKEMELER.....	36

İKİNCİ BÖLÜM BASIN YAYIN ORGANLARINA KARŞI AÇILACAK KİŞİLİK HAKLARI DAVALARI

1. MEDENİ KANUN DÜZENLEMESİ.....	39
a. Kişilik Hakları	39
b. Saldırlara Karşı Başvuru Yollar	40
c. Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	41
d. Kişilik Hakları İçin İstemler.....	42
e. Kişilik Haklarının İhlal Biçimleri.....	43

f. Yargıtay Kararlarından Örnekler	46
i. Gizli Kamera Çekimi	46
ii. Yayında Kullanılan Nitelemeler	48
iii. Görünen Gerçeğe Uygunluk.....	49
iv. Yayında Özle Biçim Arasındaki Denge	49
v. Medyanın Çarpıcı Sözcük Kullanım Hakkı	50
vi. Yargı Kararlarına Eleştirinin Sınırı	51
vii. Davalardaki Husumet Ehliyeti.....	53
viii. Kullanılan Sözcüklerin Seçimi	53
ix. Karikatürlerde Yayın İlkesi.....	54
x. Kamuya Mal Olmuş Kişi Kavramı	55
xi. Gerçeği Araştırma Görevi	57
xii. Yalnızca Kamusal Yarar	57
xiii. Yayında İsmi Geçmesi.....	59
xiv. İzinsiz Resim Yayını.....	60
xv. Geçmiş Olayların Verilişi.....	61
xvi. Tüzel Kişilerin Durumu	63
xvii. Kişilik Hakkı ve Kişisel Değerler Nelerdir?	63
xviii. Basın Özgürlüğü'nün Sınırları.....	65
2. KİŞİLİK HAKLARININ BORÇLAR KANUNU'NA GÖRE	
KORUNMASI	67
a. Kişilik Hakları Zararı	67
b. Yargıtay Kararlarından Örnekler	68
i. Basının Haber Verme Görevi.	68
ii. Basının Kamusal Görevi.....	69
iii. Manevi Tazminat İstemi	70
iv. Yayında Gerçeklik Kavramı	71
v. Kişilik Hakları ve Medya Özgürlüğü'nün Sınırları.....	72
vi. Politik Kimlik Taşıyan Kişilerin Katlanma Zorunluluğu	75
vii. Basının Özgürlük Hakkını Kullanımı.....	76
viii. Yayının Gerçeğe Uygunluğunu Kanıtlama Görevi.....	77
ix. Yayın salt Toplumsal Yarar İçin Yapılmalıdır.	78
x. Medya ve Demokrasi.....	80
xi. Yayından Dolayı Sorumluluğuna Gidilecek Kişiler.....	83
3. YAZILI MEDYANIN CEZAİ SORUMLULUĞU	84
a. Sorumluluk Maddeleri.....	84
b. Sorumlu Müdür	85
i. Eleştiri Sınırının Aşılması.....	86

ii. Sorumlu Müdürün Sorumluluk Halleri.....	87
iii. Yayınla Sövme Suçu.....	88
iv. Basın Davalarında Özel Yargılama Yöntemi.....	89
v. Türk Ceza Yasası'nda Basın Suçları.....	89
vi. Yayın Sert ve Çarpıcı İfadeler İçerebilir.....	91
vii. Kitabın Her Yeni Baskısı Müttemadi Suça Girer.....	94
4. İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN YAYINLARDA KİŞİLİK HAKLARININ KORUNMASI.....	94
a. Sorumluların Tanımı	94
b. Kavramların Açıklanması	95
i. İçerik sağlayıcının sorumluluğu	96
ii. Yer sağlayıcının sorumluluğu.....	96
iii. Erişim sağlayıcının sorumluluğu.....	96
c. İnternet Yayınlarının Denetimi.....	97
i. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı.....	97
ii. İnternet Kurulu	99
5. RADYO VE TELEVİZYON YAYINLARI	99
a. Özel Radyo ve Televizyon Yayınlarında Sorumluluk.....	99
b. Radyo Tv Yayınlarında Uyulması Gereken İlkeler.....	100
c. Yargı Kararlarından Örnekler.....	102
i. Haberin Verilişi ve Hukuka Uygunluk.....	102
ii. Köşe Yazarınca Kullanılan Sözler, Manevi Tazminat Tutarı	104
iii. Yayın İçin Esaslı İnceleme, Tek Yanlı ve Fırsat Eşitliğine Aykırı Yayın.....	104
iv. Reklam Yayınlama İlkeleri	105
v. Reklamın Diğer Yayınlardan Ayırt Edilebilmesi.....	107
d. Yayın Durdurma.....	109
i. Şiddeti İrdelemek Yayın Durdurma Nedeni Olamaz.....	111
ii. Masumiyet Karinesine Aykırı Yayın Yapılamaz	112
iii. Siyasiler Ağır Eleştiriye Katlanmak Zorundadırlar	112
iv. Cezai İşlemler Uygulandıkları Dönemdeki Yasalara Uygun Olmalıdır	114
v. Farklı Dil ve Lehçelerde Yayın	114
vi. “Öne Sürülüyor” Sözü Yayındaki Hukuka Aykırılığı Gidermez.....	115
vii. Yayın Durdurma Dosyalarında Bilirkişi İncelemesi Gerekir.	115
viii. Cezanın Akan Yazıyla Sunulması.....	116
e. Yayın Programlarındaki Sorumlu Müdür.....	117

f. Özel Radyo ve Televizyon Çalışanları	118
i. Fikir ve Sanat İşçisi Kavramı	118
ii. Medya Organında Çalışan Herkes Fikir İşçisi Sayılamaz.	119

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TÜRK HUKUKUNDA YAYIN YASAKLARI

1. GENEL OLARAK YAYIN YASAĞI.....	121
2. CEZA MUHAHEMELERİ KANUNU'NDAKİ YASAKLAMALAR. 122	
a. Yasağa Konu Olacak Suçlar	122
b. İletişimin Dinlenmesi ve Sınırsız Yetki	124
3. BASIN YASASI DÜZENLEMESİ.....	125
4. RADYO VE TELEVİZYONLAR İÇİN DÜZENLEME	126
5. İNTERNET YAYINLARINDA YASAKLAMA	128

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM CEVAP ve DÜZELTME HAKKI

1. ANAYASAL BİR HAK OLARAK CEVAP VE DÜZELTME.....	131
2. BASIN YASASI'NA GÖRE CEVAP VE DÜZELTME	132
a. Amacı ve Koşulları.....	132
b. Uygulama	133
c. Yargı Yolları.....	133
d. Tüzel Kişilerin Durumu	134
e. Yargı Uygulamaları.....	134
i. On Beş Günlük Süre.....	134
ii. Cevap ve Düzeltme Metni Suç Unsuru İçermemeli 3. Kişilerin Haklarını İhlal Etmemelidir.	135
iii. Mahkemede Kullanılan Kanıt Gizli Değildir.....	136
iv. Eleştirel Yayınlar Cevap ve Düzeltme Hakkına Konu Olamaz.....	136
v. Cevap ve Düzeltmede Karşı Taraf Sorumlu Müdürdür	137
vi. Yayımlanan Gazetenin Fotokopisi Yeterlidir.	138
vii. Yayımdaki Sözcükler Aşağılayıcı Olamaz.....	138
viii. Sulh Ceza Mahkemesi Kararına Karşı İtiraz Süresi.....	139
ix. Cevap Metninin Gazete Tüzel Kişiliğine Yollanması Ret Nedenidir.	140
f. Cevap ve Düzeltme Kararlarına Uyulmaması	141

3. ÖZEL RADYO VE TELEVİZYONLAR AÇISINDAN CEVAP VE DÜZELTME HAKKI.....	141
a. Uygulama	142
b. Koşullar	142
c. Yaptırımlar	143
d. Yargısal Örnekler	143
i. 10 Gün İçinde Yargı Yolu, Son Günün Tatile Denk Gelmesi.....	143
ii. Sürenin Kaçırılması Ret Nedeni	144
iii. Yayıncının Sorumluluğu	144
iv. Metnin Yayınlanmaması Yayın Durdurma Nedeni Olabilir mi?.....	145
4. İNTERNET ÜZERİNDEN YAPILAN YAYINLAR İÇİN CEVAP VE DÜZELTME HAKKI.....	147
a. İçeriğin Yayımdan Çıkarılması ve Cevap Hakkı.....	147
b. İçerik ve Yer Sağlayıcı.....	148

BEŞİNCİ BÖLÜM TRT YAYINLARI

1. YAYIN İLKELERİ	149
2. TRT'NİN GÖREVLERİ.....	150
3. TRT'NİN SORUMLULUĞU	151
4. PROGRAM ÖZELLİKLERİ.....	153
5. TRT YAYINLARINDA CEVAP VE DÜZELTME HAKKI	154
EKLER DİLEKÇE VE BAŞVURU ÖRNEKLERİ.....	157
KAYNAKÇA.....	175

